

Posudek vedoucího disertační práce Gaii Seminary

Varianta v poetice Bohumila Hrabala – Krásná Poldi, Ostře sledované vlaky, Příliš hlučná samota

V uplynulých letech, přibližně od stého výročí narození Bohumila Hrabala, se objevila řada knižních prací i analytičtějších zkoumání v periodikách, které k autorovu dílu nebo životu přistupují z nejrůznějších perspektiv. Jejich úroveň je proměnlivá, ale všechny je vlastně spojuje nezájem o kardinální vlastnost Hrabalových textů, jíž je opakovaný návrat nejen k látce již jednou uchopené, ale i ke způsobu, jímž bylo téma podáno. Dala by se vtěsnat v zásadě do slov jako přepisování nebo variování. I nové vydání podstatné části Hrabalovy tvorby (sedmisvazkové Spisy v Mladé frontě 2014–2018) tuto otázku obešlo. Textově se opřelo o autorovy Sebrané spisy z let 1991–1997, vydavatelský aparát zaměřilo na vysvětlování realit, a znovuvynořování Hrabalových témat, motivů a postupů ponechalo stranou.

Disertační práce Gaii Seminary má naopak aspekt opakování, znovuuchopování nebo opětovné rozvíjení jako své ústřední téma. Po poznání celé šíře Hrabalovy tvorby zvolila autorka k analýze tři texty, resp. trojí druh látky, kterou v jednotlivých titulech zastupují *Krásná Poldi*, *Kain* a *Příliš hlučná samota*. Už touto volbou se Gaia Seminara odpoutala od hluboce zakořeněného stereotypu hrabalovské literatury ve dvou směrech: (1) ukázala, že od padesátých let do let sedmdesátých jde o kontinuální autorské úsilí, a proměňující se společenské a politické kulisy, v nichž je spisovateli dáno toto úsilí rozvíjet, je něčím druhotným, vzhledem k analýze textového vývoje vlastně jen jevem průvodním; v souvislosti s tím (2) doložila, že při variování šlo o strukturně kontinuální proces, jehož výsledkem nebyly v šedesátých letech tzv. zdařilé a v letech sedmdesátých naopak nepovedené; ještě jinak řečeno, Gaia Seminara unikavou estetickou hodnotu předloh a variant vůbec neposuzuje, ale svým rozbořem výmluvně dokumentuje, jaký interpretační potenciál výchozí i revidované verze mají.

Autorka zevrubně prostudovala komentáře Sebraných spisů z let 1991–1997 a především se podrobně zabývala Hrabalovými strojopisy uloženými v Literárním archivu Památníku národního písemnictví. Zjednodušeně by se dalo říci, že provedla důkladnou odbornou revizi textologické přípravy Sebraných spisů z devadesátých let a ve své disertaci o tom podala detailní zprávu, která záběr souborné edice z Pražské imaginace přesahuje – jednak proto, že určité materiály neměli vydavatelé před dvaceti lety k dispozici,

ale především proto, že komentáře v Sebraných spisech o textových pramenech informují jen rámcově nebo úrtžkovitě.

Gaia Seminara postupovala při svém výzkumu samostatně, průběžné konzultace s pražským školitelem jí sloužily jen jako potvrzující nebo kontrolní zpětná vazba. Je mimořádné, že se coby nerodilá mluvčí vyrovnala při takovém tématu s jazykovými nástrahami Hrabalovy nuancované češtiny, stejně jako fakt, že disertační práce psaná z její perspektivy v cizím jazyce má takovou soudržnost a přesvědčivou vypovídací hodnotu.

Ze všech těchto důvodů doporučuju rád disertační práci k obhajobě.

Doc. dr. Michael Špirit

Praha, 2. září 2019